

**Hur kan risker med laddningsplatser, solceller
och batteriladdning hanteras i kulturbyggnader**

Hur kan risker med **laddningsplatser, solceller och batteriladdning** hanteras i kulturbyggnader?

- Inledning – kort kring begreppet hållbarhet
- Kulturbyggnaders specifika förutsättningar
- Laddningsplatser för elfordon
- Batteriladdning
- Solceller

Inledning

Hållbar utveckling

"... en utveckling som tillfredsställer dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillfredsställa sina behov."

- Gro Harlem Brundtland

Globala målen och Agenda 2030

Kulturbyggnadens specifika förutsättningar

I mötet med ny teknik bör ett antal specifika förutsättningar beaktas särskilt, exempelvis:

- Brännbara konstruktioner, hybridkonstruktioner i form av murverk och bjälklag eller takkonstruktioner i brännbara material (i regel trä)
- Ytskikt
- Utrymnings- och insatsförutsättningar
- Släcksystem

Laddningsplatser för elfordon

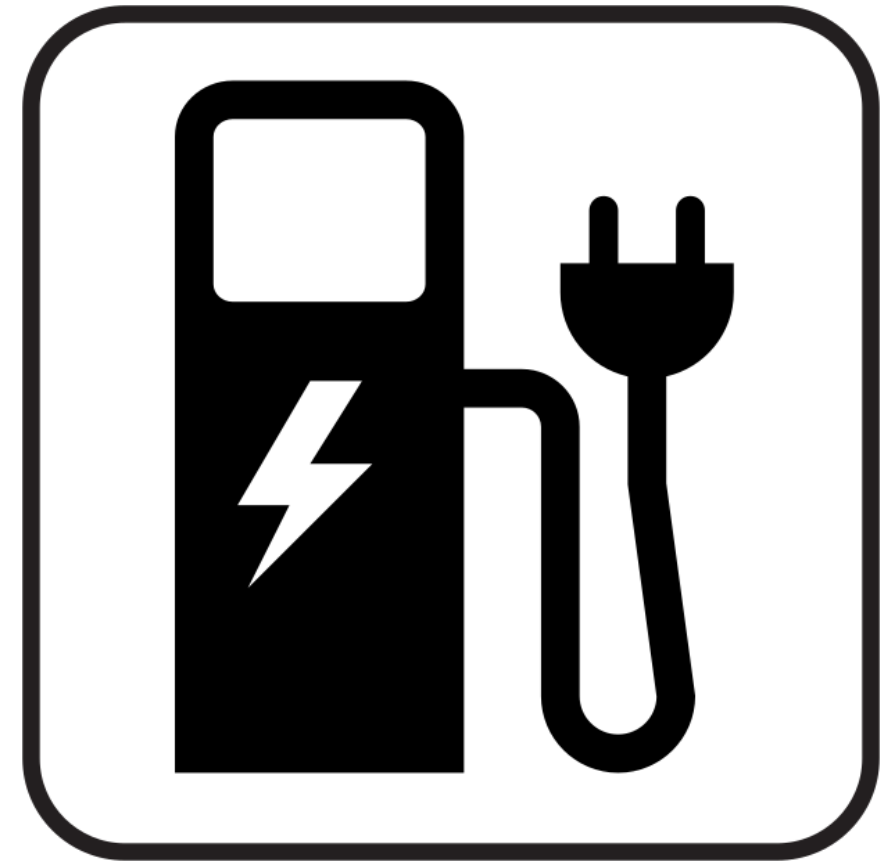
- Kravställning (som den ser ut idag)
  - Boverkets föreskrifter och allmänna råd (2021:2) om utrustning för laddning av elfordon
  - Lag (2003:778) om skydd mot olyckor
  - Elsäkerhetsverket, bl.a.
    - Ellagen (1997:857)
    - Elförordningen (2013:208)
    - Starkströmsförordningen (2009:22)
    - Elinstallatörsförordningen (1990:806)
  - (Rekommendationer Räddningstjänst)
  - (Försäkringsgivare)

Laddningsplatser för elfordon

- Inomhus/garage - mindre aktuellt för kulturbyggnader?
  - Beakta möjlighet till insats
  - Brandgasventilation (giftig brandrök)
  - Risk för vidare brandspridning till byggnaden
- Utomhus/ ytparkering – mer aktuellt för kulturbyggnader?
  - Skyddsavstånd till byggnad (normalt ca 6-8 meter)
- Generellt – oavsett utomhus eller inomhus
  - Tillgång till vatten för brandsläckning
  - Beakta möjlighet till bortforsling av fordon
  - Möjlighet att bryta laddström
  - Typ av laddning (normal-/semisnabb-/snabbladdning)

Energilagring i batterier

- Det finns ännu inga svenska riktlinjer eller lagar kring hantering av brandrisker kring fasta installationer för energilagring
- Det finns dock riktlinjer i andra länder (ex. USA)
  - NFPA 1
  - IFC
  - NFPA 70 (elsäkerhet)
  - NFPA 855
- Dock gäller alltid Elsäkerhetsverkets föreskrifter samt LSO!

Energilagring i batterier

- Olika batterityper medför olika utmaningar
- Otroligt viktigt med korrekt utförd installation, och korrekta komponenter
- Köp och installera aldrig begagnade batterisystem!
- Inspiration kan hämtas från utlandet, men bedömning ska alltid göras för den specifika installationen och byggnaden.
- Beakta räddningstjänstens rekommendationer samt eventuella krav från försäkringsgivare.

NFPA 1 [14]	Utfärdade rekommendationer
Brandcell	EI60 för kontor, industri och lager EI120 för bostadshus, skolor, publika lokaler och vårdbyggnader
Detektion	Utrymmet ska förses med rökdetektorer
Giftiga gaser ska inte spridas till andra brandceller	Ventilationen ska utformas så att det inte påverkar utrymning eller bli en hälsofara
Inredning	Inget brännbart får lagras i utrymmet där det finns energilagringssystem
Anläggningskrav	Får ej vara högre beläget än räddningstjänstens höjdfordon eller lägre än 9 meter under lägsta utrymningsvägen
Battery management system	Batteripaketen ska vara försedda med ett BMS som bevakar spänning, ström och temperatur i batteriet. Den ska larma till central om något kritiskt tillstånd uppnås
Skyltning	Utrymmet ska vara skyltat med vilken typ av energilagringssystem som finns i utrymmet
Maximal hantering	Det maximalt högsta tillåtna kvantitet är 600 KWh för Litium-jon batterier. Lagring av större kvantitet klassas som en högriskbyggnad och ska projekteras enligt de krav som finns på en sådan i enlighet med NFPA 101.
Batteriarrangemang	Batterierna ska grupperas i grupper om maximalt 50 KWh vardera och det ska finnas separation mellan grupperna. Detta görs med ett säkerhetsavstånd på 0,9 meter från andra batterigrupper.
Risikanalys	Det föreligger krav på en riskanalys om något av följande gäller (1) batterityper som inte benämns i NFPA 1 används, (2) mer än en typ av energilagringssystem används i ett utrymme inomhus eller (3) den maximala energilagringen överstigs.
Sprinkler	Utrymmen som innehåller energilagringssystem ska vara utförda med automatisk sprinkleranläggning.

*Kraven gäller för lagrad energi över 20 kWh
(Smartphone ca 0,005 kWh, elbil ca 75 kWh)*

Solceller

- Kravställning (som den ser ut idag)
  - Boverkets byggregler (2011:6) – till viss del
  - Lag (2003:778) om skydd mot olyckor
  - Elsäkerhetsverket, bl.a.
    - Ellagen (1997:857)
    - Elförordningen (2013:208)
    - Starkströmsförordningen (2009:2)
    - Elinstallationsförordningen (1990:806)
  - Handböcker och standarder, bl.a.
    - SS 436 40 00 utg. 3:2017
    - SEK Handbok 457 utgåva 1:2019
    - SS-EN 50438 utg. 2:2014
- (Rekommendationer Räddningstjänst)
- (Försäkringsgivare)

Solceller

- Solcellsinstallation är ett tillkommande elsystem som integreras i en byggnad, vilket medför tillkommande risker som bör beaktas.
- Ett solcellssystem är uppbyggt av många delar, och många kopplingspunkter. Risk för uppkomst av brand är störst i dessa kopplingspunkter.
- Projektering för brandsäkra anläggningar bör minimera risken för uppkomst av fel som kan leda till brand, men bör även syfta till att begränsa risken för vidare spridning från starthändelsen.
  - Detta är extra viktigt i kulturbyggnader då många delar i konstruktion och inredning normalt är brännbar!
  - Ta hand om genomföringar i brandavskiljande byggnadsdelar
- Möjligheter för räddningsinsats ska beaktas

Sammanfattning

- Det går alldeles utmärkt ur brandsynpunkt att implementera hållbara energilösningar i kulturbyggnader. Det är dock viktigt att ta särskild hänsyn till gränssnittet mellan det installerade systemet och byggnadens förutsättningar.
- Installation av laddningsplatser för elfordon, energilager med batterier eller solcellsanläggningar bör föregås av detaljerad brandriskanalys för att säkerställa att rätt brandskyddande åtgärder vidtas.

Kontaktuppgifter:

Alexander.elias@bsl.se

08-588 188 04

Kontaktuppgifter:

Bjorn.andersson@bsl.se

08-588 188 75